

עפ"ג 26674/12/13 - מדינת ישראל נגד מרק סמירנוב

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 26674-12-13 סמירנוב נ' מדינת ישראל 05 פברואר 2015

בפני הרכב כב' השופטים:

י' גריל, שופט בכיר (אב"ד)

כ' סעב, שופט

ש' ברלינר, שופט עמית

המבקשת:

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)

ע"י ב"כ עו"ד גב' ירין שגב

נגד

המשיב:

מרק סמירנוב

ע"י ב"כ עו"ד תומר נווה

החלטה

א. בפנינו בקשת שרות המבחן למבוגרים, מיום 30.12.14, לקיים דיון מחדש בעניינו של המשיב, להפקיע את צו המבחן, ולהטיל עליו עונש חלופי תחתיו.

ב. המשיב נדון בבית משפט השלום בחיפה, בת"פ 55205-03-12, על ידי כב' השופט מר זאיד פלאח, ל-18 חודשי מאסר בפועל, לתקופה של 18 חודשים, ובנוסף ל-6 חודשי מאסר על תנאי, ולתשלום פיצוי כספי.

ג. הנסיבות שהובילו לאותו גזר דין היו אלה:

כנגד המשיב, יליד 8.9.1992, שהיה נאשם מס' 2 בבית משפט קמא, וכנגד שותפו לעבירות, אליאב סבח (יליד 17.5.1992), שהיה נאשם מס' 1, הוגש כתב אישום בו נטען שבתאריך 24.3.12, סמוך לשעה 03:45, הגיעו השניים, ביחד עם אחר, קטין, לבילוי במועדון. הקטין תקף את פלוני, באופן שכיבה סיגריה בפניו. המשיב ושותפו (דהיינו, נאשמים מס' 1 ומס' 2 בפני בית משפט קמא) חבטו מכת אגרופ בראשו של פלוני, ביחד עם הקטין, הפילו אותו ארצה ובעודו שרוע על הרצפה בעטו בו והיכו בראשו. באותו מעמד, ניסה המתלונן, חברו של פלוני, להפריד בין שני הנאשמים והקטין לבין פלוני ואז, תקפו שני הנאשמים, בצוותא עם הקטין, את המתלונן באופן שחבטו בו אגרופים בכל חלקי גופו, בעטו בו ופצעו אותו בצוותא. נאשם מס' 1 אף חבט באפו של המתלונן, באמצעות בקבוק זכוכית שנשבר וגרם לו לפציעה, ואילו המשיב תקף את המתלונן באופן שחבט בפניו של המתלונן, באמצעות פיית הבקבוק השבור. בהמשך, תקפו הנאשמים, בצוותא, ביחד עם הקטין, חבר של המתלונן, באופן שחבטו בו מכת אגרופ בפניו, דחפוהו ארצה ובעודו שרוע, בעטו בפניו.

- ד. כתוצאה ממעשיהם של שני הנאשמים ושל הקטין, נגרמו למתלון פציעה וכן חבלות גופניות של ממש, דהיינו, שני פצעים בעומק העור באזור האף, שאחד מהם הוא חתך אלכסוני באורך של 3 ס"מ שהצריך תפירה בהרדמה וכן, פצעי שפשוף בקרקפת, במצח, בסנטר ובחלק האחורי של הצוואר. כמו כן, גרמו שני הנאשמים בצוותא, ביחד עם הקטין, לחבלות גופניות של ממש לפלוגי, וכן נטען, ששני הנאשמים גרמו, בצוותא, ביחד עם הקטין, לחבלות גופניות של ממש לחברתו של המתלון.
- ה. נגד המשיב והנאשם מס' 1 הוגש בגין האירוע הנ"ל כתב אישום בו ייחסה להם המדינה עבירות של תקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים או יותר, לפי סעיף 382(א) של חוק העונשין, התשל"ז-1977 וכן, פציעה, לפי סעיף 334 לחוק העונשין, בשילוב עם סעיף 335(א)(1) של אותו חוק וסעיף 29(א) של החוק, והם הורשעו לפי הודאתם.
- ו. עניינו של הקטין נדון בפני בית משפט השלום לנוער בחיפה, שאף צירף שני תיקים נוספים ונגזרו עליו 18 חודשי מאסר בפועל.
- ז. כאמור כבר לעיל, גם על המשיב ועל שותפו לעבירה, הנאשם מס' 1 (אליאב סבח), הטיל בית משפט קמא 18 חודשי מאסר בפועל והשניים ערערו לבית משפט זה (ערעורו של הנאשם מס' 1, סבח, הינו עפ"ג 39953-11-13, וערעורו של המשיב הינו עפ"ג 26674-12-13).
- ח. שני הערעורים נדונו במאוחד בפני הרכב כב' השופטים, בראשות ס. הנשיא, השופט ר. שפירא, וביום 23.1.14 התקבל ערעורם במובן זה שתקופת המאסר בפועל קוצרה והועמדה על 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודת שירות וכן, הועמד, כל אחד מהם, במבחן, לתקופה של 18 חודשים.
- ט. כאמור, כיום מונחת בפניו בקשת שירות המבחן להפקעת צו המבחן בעניינו של המשיב. בבקשתו של שירות המבחן למבוגרים, מיום 30.12.14, מציין שירות המבחן, כי מטרת הטיפול הייתה לערוך התבוננות מעמיקה בדפוסי ההתנהגות והחשיבה האימפולסיביים של המשיב. במסגרת צו המבחן, שולב המשיב, בתאריך 8.4.14, בקבוצה טיפולית, במסגרת שירות המבחן, המיועדת לצעירים בעלי דפוסי התנהגות אימפולסיביים. כשהקבוצה פועלת לפי מודל עבודה המשלב בין טיפול פסיכותרפי בחדר הטיפולים לבין יציאה למסעות אתגריים, טיפוליים. למשיב הובהרו, עם קבלתו לקבוצה, דרישותיה של הקבוצה והוא התחייב לעמוד בהן.
- י. דא עקא: מאז נקלט המשיב בקבוצה הוא התקשה להתחבר מבחינה רגשית לתהליך הטיפולי בקבוצה. המשיב שמר על עמדה הגנתית וביטא התנגדות לטיפול, דבר שבא לידי ביטוי בקושי שלו להגיע בצורה סדירה למפגשים ובהתנגדותו להשתתף במסעות הטיפולים.

לנוכח קשייו של המשיב, התקיימה עמו פגישה פרטנית, לאחריה חל שיפור לפרק זמן קצר בהגעתו לקבוצה. ואולם המשיב המשיך לבטא התנגדות בכך שנעדר ממסע טיפולי שנערך במאי 2014, לדבריו,

עקב מחלה (הוצג אישור).

בהמשך, חל שוב שיפור בהגעתו לקבוצה והמשיב ניסה להיות מעורב יותר בתכנים שעלו בקבוצה, אולם המשיב לא הביע את עצמו בצורה אותנטית, היה סגור, וביטא חוסר שביעות רצון מן התהליך. ניסיונות שירות המבחן לעבוד עמו על קשייו ולגייסו לטיפול - נהדפו.

יא. במהלך אוגוסט 2014, נעדר המשיב משני מפגשים שקדמו ליציאה בשטח (ומכאן שחשיבותם בתהליך רבה ביותר). המשיב לא יצר קשר כדי להסביר את היעדרותו וגם הניסיונות ליצור עמו קשר לא צלחו. בהמשך לכך, לא השתתף המשיב במסע הטיפולי שנערך בסוף חודש אוגוסט, וכעבור מספר ימים יצר קשר טלפוני ובפגישה פרטנית נוספת שהתקיימה עמו, מסר, כי נקלע לקשיים משפחתיים וכלכליים ובכוונתו לעבור להתגורר בבאר שבע.

יב. לנוכח התנהגותו של המשיב לאורך התקופה בה היה בטיפול, לרבות קשייו להתפנות לתהליך ולהכיר בנזקקותו ליצירת שינוי בדפוסי התנהגות כושלים, שקל שירות המבחן, כבר באותו שלב, לפנות לבית המשפט על מנת לקיים דיון מחודש בעניינו. ואולם, לאחר שהמשיב גילה שוב נכונות להתחייב בתהליך טיפולי, קיבל שירות המבחן החלטה לתת למשיב הזדמנות נוספת ותיקו הועבר לשירות המבחן בבאר שבע, כדי לשלבו בקבוצה טיפולית שם.

יג. מקץ חודש ימים חזר המשיב להתגורר באזור הצפון. לפיכך, הזמין שירות המבחן את המשיב לפגישה נוספת, כדי לבחון את האפשרויות להמשך הטיפול. באותו מפגש, הצהיר המשיב, כי הוא מעוניין להשתלב בקבוצה המתמקדת בשליטה בכעסים, אך התקשה להעמיק את ההתבוננות בדפוסים אלה. התרשמות שירות המבחן הייתה, שקיים פער בין הצהרתו המילולית של המשיב לבין החיבור שלו, בפועל, לדפוסיו הכושלים ולצורך ליצור בהם שינוי.

יד. למרות זאת, הפנה שירות המבחן את המשיב לשיחת קליטה אצל מנחות קבוצה טיפולית, המיועדת למטופלים צעירים עוברי חוק (ללא יציאה למסעות טיפוליים). בשיחה עם המנחות הן התרשמו מקשייו של המשיב להכיר בבעייתיות שבדפוסי התנהגותו וחשיבתו, וכי הצהרותיו נובעות ממקום חיצוני ולא מתוך חיבור והכרה בדפוסי התנהגותו וחשיבתו הבעייתיים. מוסיף שירות המבחן שהדבר ניכר, בין היתר, גם בהתייחסותו של המשיב לעבירה בגינה נדון, שעה שנקט בעמדה הגנתית וממזער.

טו. שירות המבחן סיכם אפוא את הדברים, ועמד על הקושי של המשיב להכיר בדפוסי התנהגותו וחשיבתו הבעייתיים, שבאו לידי ביטוי בקושי להתפנות לתהליך הטיפולי ולעמוד בהתחייבות הנדרשת לצורך כך, למרות ההזדמנויות הרבות שניתנו לו לאורך תקופת המבחן, כמו גם הרושם שהצהרותיו המילוליות בדבר רצונו להשתלב בטיפול נובעות ממקום חיצוני, לרבות אימת הדין, ולא מתוך חיבור לנזקקות טיפולית, או מתוך יכולת לערוך התבוננות מעמיקה בדפוסי התנהגותו על מנת ליצור בהם שינוי.

טז. לנוכח כל אלה, העריך שירות המבחן, כי, בשלב זה, מתקשה המשיב להפיק תועלת מהמשך קשר טיפולי במסגרת שירות המבחן, ומכאן הפנייה לבית המשפט, לקיים דיון מחודש בעניינו של המשיב, להפקיע את צו המבחן, ולהטיל עונש חלופי תחתיו.

יז. בישיבת בית המשפט, שהתקיימה בפנינו, ביום 22.1.15, נטלה חלק גם קצינת המבחן, גב' תמי חמיש, שמסרה, כי הפנייה לבית המשפט לצורך הפקעת צו המבחן, באה לאחר ניסיונות רבים וממושכים לרתום את המשיב לתהליך טיפולי, במסגרת שתי קבוצות שונות, בשירות המבחן, ללא הועיל. קיים פער, כך הסבירה, בין הצהרותיו המילוליות של המשיב לבין התנהגותו בפועל. ההתרשמות לעת הזו היא, שהמשיב לא יוכל להתערות במסגרת הליך טיפולי, על רקע של חוסר כוחות אגו.

עוד הוסיפה, כי את תקופת עבודות השירות ביצע המשיב וסיים עבודות אלה. באשר לשירותו הצבאי של המשיב, הרי זה הופסק, אך המשיב מנסה לחזור לשירות.

יח. באת כוח המדינה תמכה בפניית שירות המבחן והפנתה, בין היתר, לכך שבפסק הדין, שניתן בעניינם של המשיב והנאשם מס' 1 (סבח), כתב כב' השופט ר. שפירא, בעמ' 15:

"סבור אני כי במקרה שבפנינו נכון ליתן לנאשמים את ההזדמנות להוכיח כי הסיכוי הנחזה לשיקומם הוא ממשי, זאת בצד השמירה על האפשרות לחזור ולבחון את עניינו של כל אחד מהם, וזאת אם ייכשל מי מהם בעתיד..."

ולפיכך, ציינה ב"כ המדינה, שהואיל והמשיב אכן לא השכיל לנצל את ההזדמנות שניתנה לו, למרות ההקלה המשמעותית בעונש בפסק דינו של בית משפט זהמיום 23.1.14, עותרת המדינה, להפקעת צו המבחן ולהטלת עונש מאסר בפועל על המשיב ולדעתה, ראוי להטיל את העונש המקורי, כפי שהטיל בזמנו בית משפט קמא, משמע, 18 חודשי מאסר בפועל, בניכוי התקופה שהמשיב ביצע את עבודת השירות.

יט. סנגורו של המשיב, עו"ד תומר נווה, ציין, כי את עבודות השירות ביצע המשיב עד תום, בתור איש אחזקה ועוזר לאנשי ביטחון בבית חולים לבריאות הנפש וכן ציין, שכל מהלך בתיק זה התבצע תחת פיקוח ובקרה של קצינת המבחן.

כ. הסנגור הוסיף, שהמשיב הבהיר לקצינת המבחן, חדשות לבקרים, כי לא רק הוא נמצא במצוקה עקב תיק זה, אלא גם משפחתו קרסה כלכלית והוריו התגרשו. המשיב ניסה את מזלו ועבר לבאר שבע כדי להתפרנס, להתקדם בחיים, ואולי גם לשאת את בת זוגו לאשה. ואולם, לאחר שמצא עבודה בבאר שבע, קיבל המשיב הודעה מביתו, שעומדים לפנות את בני משפחתו מהבית, עקב אי תשלום המשכנתא, ולכן נאלץ לחזור לחיפה. משחזר, פנה המשיב שנית לשירות המבחן ושוחח עם קצינת המבחן, שהגיעה למסקנה שהמשיב אינו משתף פעולה ברמה הטיפולית ואמירותיו נעשות מן הפה אל החוץ.

כא. בצד כל אלה, הדגיש הסנגור, כי המשיב שירת שירות צבאי של קרוב לשנתיים, ביחידת "כפיר" כלוחם, וזאת עד קרות האירוע נשוא האישום. אירוע זה שיבש משמעותית את אורח חייו הנורמטיביים של המשיב, שעדיין מעוניין לחזור לשירות הצבאי.

הסנגור הוסיף וטען, כי המשיב עובד כיום בניקיון של אתרי בנייה, כדי שיוכל לכלכל את משפחתו ובאולם הדיונים, נכחה ארוסתו, כמו גם מעסיקו.

כב. בקשת הסנגור הייתה לנסות לבחון את אפשרות החזרתו של המשיב למעגל שירות המבחן או לחלופין, לבחון אפשרות של ענישה חלופית, שלא מאחורי סורג ובריא.

הסנגור הוסיף וטען, שאין מקום לדרישתה של באת כוח המדינה להטיל על המשיב עונש מאסר של 18 חודשים, שהרי שותפו של המשיב לכתב האישום (הכוונה לנאשם מס' 1, סבח), אשר לא ביצע את עבודות השירות, לא הגיע לשירות המבחן ונתפס מבצע עבירות פליליות, וצו המבחן שלו הופקע, נשפט ל - 10 חודשי מאסר בפועל.

כג. לטענת הסנגור, מדובר, בעניינו, בנסיבות רגישות ובמקרה שאינו מצדיק את כליאתו של המשיב מאחורי סורג ובריא ויש לבחון אפשרות נוספת של ענישה, על מנת שלא ייסתם הגולל על שיקומו של המשיב.

טוען הסנגור, שכיום, לאחר שסיים את עבודות השירות, ניתן, למשל, להטיל על המשיב תכנית של"צ, לטובת הציבור. גם כיום, כך נטען, מתנדב המשיב בטירת הכרמל, וניתן, להכין עבורו תכנית רבת שעות.

כד. לטענת הסנגור, מדובר באדם שעלה על דרך המלך, הוא מאוד מופנם ו"קשה לו להיפתח".

עוד מציין הסנגור, ששירות המבחן אינו אומר שהמשיב הוא "אדם רע", אלא, שירות המבחן סבור שהמשיב אינו מגלה נזקקות טיפולית. דהיינו, שברמה הטיפולית שירות המבחן לא רואה צורך לטפל.

הסנגור חזר וביקש שתיבחן אפשרות חלופית לכליאה, כגון, של"צ.

כה. קצינת המבחן, הגב' חמיש, אשר נכחה בדיון, ציינה, כי לדעתה האפשרות לשיבוצו של המשיב במסגרת של"צ בעייתית עקב מאפייני אישיותו של המשיב ובין היתר, הקושי בוויסות דחפים ותוקפנות, והקושי שלו להתחייב לעמוד בקשר עם גורמי טיפול.

כשמדובר בתכנית של"צ הרי זו מתבצעת תחת פיקוח שירות המבחן ולמשיב יש קושי לקיים קשר רציף עם שירות המבחן. לטעמה, לא כל סוג עבירה מתאים לשל"צ ולמשיב רמת תוקפנות גבוהה, הוא יתקשה לעמוד בהתחייבות, והוא אינו מתאים לשל"צ.

כו. הסנגור השיב והצביע על כך שקצינת המבחן לא אמרה, בבקשתה לבית המשפט, דבר ביחס להתנהגות אימפולסיבית ואף צוין בבקשה, כי חל שיפור בהגעתו של המשיב לקבוצה, שניסה להיות מעורב יותר, אך לא הביע את עצמו.

עוד העיר הסנגור, שאין לקבל את טענת קצינת המבחן, לפיה לא כל עבירה מתאימה לשל"צ, והוא צוין, כי יש מקרים שבהם גם נאשמים שהורשעו בביצוע עבירות לפי סעיף 339 של חוק העונשין, הופנו לביצוע עבודות של"צ.

עד כאן תמצית טענות הצדדים ועמדת שירות המבחן.

כז. תחילה נתייחס למסגרת הנורמטיבית.

סעיף 20(4) של פקודת המבחן (נוסח חדש), התשכ"ט-1969, קובע:

"(4) אם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(ב) - להטיל עליו עונש נוסף, על העבירה המקורית, במקום צו המבחן, בהתחשב בכל עונש אחר שהוטל עליו, על העבירה המקורית."

כח. בית המשפט העליון דן בסוגיה זו בע"פ 11160/02 יואב כהן נ' מדינת ישראל (מיום 18.6.03), וקבע:

"משהפר המערער את צו המבחן מן המערכת הראשונה, התעוררה לחיים הוראת סעיף 20(3) לפקודת המבחן (כיום, לאחר תיקון מספר 4, התשס"ד - 2004, המדובר בסעיף 20(4) של פקודת המבחן). הוראת חוק זו מלמדת אותנו, כי צו המבחן שניתן לאחר הרשעה והוכח שהנבחן הפר את צו המבחן, רשאי בית המשפט להטיל על הנבחן עונש "הכל כפי שבית המשפט היה רשאי להטיל על הנבחן אילו זה עתה הורשע בפניו על אותה עבירה וכך... הושבנו לאחור, רכובים על קרן אור אל המערכה הראשונה, למועד בסמוך לאחר ההרשעה בעבירות... ומשהושבנו כך, רשאי היה בית המשפט קמא להטיל על המערער עונש בגין עבירות אלה."

כט. מהתם להכא:

המשיב, בצוותא, עם הנאשם מס' 1 (סבח) והקטין, ביצעו עבירות חמורות ביותר של תקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים או יותר, וכן, פציעה, הכל כפי שכבר פירטנו לעיל ואין ספק שמדובר במקרה המבטא אלימות קשה והתנהגות בריונית, שכללה חבטות ובעיטות במתלוננים, ואין ספק שמעשי בריונות ואלימות מעין אלה, מחייבים תגובה עונשית הולמת של בתי המשפט.

ל. למרות האמור לעיל, ראה בית המשפט המחוזי לנכון, בפסק הדין שניתן ביום 23.1.14, ליתן הזדמנות

למשיב ולחברו, הנאשם מס' 1, והתערב, מכוח עקרון הענישה האינדיווידואלית, בגזר דינו של בית משפט קמא, תוך שהובא בחשבון גילם הצעיר של הנאשמים, דהיינו, גילו של נאשם מס' 1 היה מעט למעלה מ- 20 ושל המשיב אף מעט פחות מכך. משמע, השניים היו שייכים לקבוצת "בגירים צעירים". עוד ובנוסף, הביא בית המשפט המחוזי בחשבון, את שיקולי השיקום ואת האמור בתסקירי שירות המבחן, מהם עלה אופק שיקומי, שכן, הן למשיב והן לנאשם מס' 1, היה קשר ממושך ומוצלח עם שירות המבחן, שהמליץ בתסקיריו להימנע משליחתם לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריח.

לא. לגבי המשיב, צוין בתסקירים, שעמדו לנגד עיניו בית המשפט המחוזי, בעת מתן פסק הדין מיום 23.1.14, כי למרות נסיבות חייו הקשות של המשיב הוא הצליח לתפקד בכל המסגרות, ללא מעורבות בפלילים. עוד התרשם שירות המבחן, מיוזמתו של המשיב להשתלב בהליכים טיפוליים, ושקיימת אצלו מוטיבציה לשנות את דפוסי התנהגותו הבעייתיים ומאמציו לשוב ולהשתלב בשירות הסדיר בצה"ל, עוררו תקווה והיו ראויים להתחשבות.

לב. ואולם, ציפיות לחוד ומציאות לחוד, ולעיתים, כגודל הציפייה כך גודל האכזבה.

כך למרבה הצער היה בענייננו. נבהיר: מעשיו של המשיב (בצוותא עם חברו הנאשם מס' 1), ביטאו התנהלות אלימה, תוקפנית ואגרסיבית, ואולם, ניתנה למשיב בפסק הדין מיום 23.1.14, האפשרות שלא לרצות מאסר ממושך של 18 חודשים מאחורי סורג ובריח, אלא, לבצע 6 חודשי עבודת שירות ולהימצא על פני פרק זמן של 18 חודשים בפיקוח שירות המבחן, כשהכוונה של שירות המבחן הייתה לשלב את המשיב בקבוצה טיפולית המיועדת לצעירים בעלי דפוסי התנהגות אימפולסיבית.

לג. ואולם, כעולה מן האמור בבקשת שירות המבחן מיום 30.12.14, ולרבות דבריה של קצינת המבחן בפנינו, התברר, בסיכומי של דבר, שהמשיב מתקשה להכיר בדפוסי ההתנהגות והחשיבה הבעייתיים, והדבר בא לידי ביטוי בכך שהוא מתקשה להתפנות לתהליך הטיפול ולעמוד בהתחייבות הנדרשת לצורך כך וזאת, למרות ההזדמנויות הרבות שניתנו לו לאורך תקופת המבחן.

לד. יתר על כן, הרושם של שירות המבחן הינו, שההצהרות המילוליות של המשיב בדבר רצונו להשתלב בטיפול נובעות ממקום חיצוני, לרבות אימת הדין, אך לא מתוך חיבור לנזקקות טיפולית, או מתוך יכולת לערוך התבוננות מעמיקה בדפוסי התנהגותו על מנת ליצור בהם שינוי.

שירות המבחן ביקש, אפוא, לקיים דיון מחודש, בעניינו של המשיב, להפקיע את צו המבחן ולהטיל עליו עונש חלופי, הואיל והמשיב מתקשה להפיק תועלת מהמשך קשר טיפולי במסגרת שירות המבחן.

לה. פנייתו זו של שירות המבחן באה לאחר שעברו כ- 11 חודשים, לאחר שניתן פסק הדין בעניינם של המשיב והנאשם מס' 1 (23.1.14), דהיינו, לאחר שחלפו כמעט שני שליש מתוך תקופת המבחן.

כעולה מפנייתו של שירות המבחן, שקל השירות עוד בקיץ 2014, לפנות לבית המשפט בבקשה לקיים דיון מחודש נוכח התנהלותו של המשיב לאורך התקופה בה היה בטיפול, לרבות קשייו להתפנות לתהליך ולהכיר בנזקקותו ליצירת שינוי בדפוסי התנהגות כושלים ואולם, שירות המבחן סבר שיש ליתן למשיב הזדמנות נוספת וזאת כשעבר המשיב לבאר שבע, ואולם, מקץ כחודש ימים חזר המשיב לצפון, וגם אז, הצהיר אמנם, שהוא מעוניין להשתלב בקבוצה המתמקדת בשליטה בכעסים, ואולם, התחוויר שקיים פער בין הצהרתו המילולית לבין התחברותו בפועל לדפוסי התנהלותו הכושלים, ולצורך ליצור בהם שינוי. גם המנחות של הקבוצה הטיפולית המיועדת למטופלים צעירים עוברי חוק, התרשמו שהמשיב מתקשה להכיר בבעייתיות שבדפוסי התנהגותו ושהצהרותיו נובעות ממקום חיצוני בלבד והדבר ניכר, בין השאר, בהתייחסותו לעבירה עליה נדון, עת נקט בעמדה הגנתית וממזערת.

לו. מכאן, שהמשיב נמנע מלנצל הזדמנות פז שנקרתה בדרכו, דהיינו, שלא לרצות עונש מאסר בפועל, ובמקום זאת לשקם את חייו ולהשתלב באפיק של חיים נורמטיביים, בהשגחתו ובפיקוחו של שירות המבחן.

לז. נציין, כי במהלך הדיון שבפנינו, ציינה קצינת המבחן, הגב' חמיש, בתגובה להצעת הסנגור, שהציע כי המשיב יבצע של"צ, לפי תכנית שיכין שירות המבחן, כי לא כל סוג עבירה מתאים לשל"צ, ובעניינו, כך ציינה, רמת התוקפנות של המשיב גבוהה ויש לו קושי לקיים קשר רציף עם שירות המבחן, אשר מפקח על עבודות השל"צ, כך שהמקרה אינו מתאים לשל"צ.

לח. ערים אנו לכך, שבתסקיר קודם שניתן על ידי שירות המבחן ביום 26.8.13, המליץ שירות המבחן להטיל על המשיב חלופה עונשית מוחשית, מציבת גבולות ברורים ובעלת מסר חינוכי, של של"צ, בהיקף 150 שעות, ואילו כיום, עמדת שירות המבחן, כעולה מדבריה של הגב' חמיש, הינה, שבשים לב לסוג העבירה ורמת התוקפנות הגבוהה, אין המשיב מתאים לביצוע של"צ.

לט. ואכן, כך הדבר. יש להביא בחשבון, שמאז התסקיר מיום 26.8.13, ועד פניית שירות המבחן, בבקשתו להפקעת צו המבחן (30.12.14), חלפו כ- 16 חודשים ותקופה זו, אם לבטא זאת בהמעטה, לא היטיבה עם המשיב. שהרי, תסקיר שירות המבחן מיום 26.8.13, שידר אופטימיות רבה, כשלמרות חומרת מעשיו של המשיב, הביא שירות המבחן בחשבון את גילו הצעיר, את תפקודו התקין במישורי חיי השונים בדרך כלל, הכרתו בדפוסי ההתנהגות והחשיבה האימפולסיביים, והמוטיבציה של המשיב ליצור בהם שינוי, לרבות יוזמתו להשתלב בתהליך טיפולי, ולפי הדיווח דאז, שיתף המשיב פעולה בטיפול וגילה נכונות לעבוד על דפוסי הבעייתיים.

מ. עד כאן, הכל טוב ויפה. אך, כפי שכבר אמרנו: ציפיה לחוד ומציאות לחוד. משבא שירות המבחן לממש ולהוציא לפועל את התכניות ואת התקוות, כפי שבאו לידי ביטוי בתסקיר מיום 26.8.13 (והדבר התאפשר נוכח פסק דינו של בית המשפט המחוזי מיום 23.1.14), נגוזה כל אותה נכונות להשתלב בקבוצה טיפולית ולהכיר בדפוסי התנהגות וחשיבה אימפולסיביים. למרבה הצער, התחוויר שהצהרות המילוליות, בדבר רצון להשתלב בטיפול, אינן מתגשמות והן נאמרו, ככל הנראה, מחמת אימת הדין, אך לא מתוך חיבור לנזקקות טיפוליות, ולא מתוך יכולת לערוך התבוננות מעמיקה בדפוסי ההתנהלות, כדי

ליצור בהם שינוי.

מא. משמע, התברר בפועל, שהעמדתו של המשיב בפיקוח שירות המבחן, שנועדה להביא לשיקומו ולשילובו בקבוצה טיפולית לשליטה על כעסים, התבררה כחסרת כל תועלת ומכאן, בקשתו, המוצדקת, של שירות המבחן להפקיע את צו המבחן ולהטיל עונש חלופי תחתיו, וכעולה מפסק דינו של בית המשפט העליון בע"פ 11160/02 **כהן נ' מדינת ישראל** (מיום 18.6.13), אליו כבר התייחסנו, הרי משהפר נאשם את צו המבחן, שניתן לאחר הרשעה, רשאי בית המשפט להטיל על הנבחן עונש כאילו זה עתה הורשע אותו נאשם בפניו על אותה עבירה.

בנסיבות אלה, ובשים לב לא רק למעשים בגינם הורשע המשיב, אלא גם בשים לב להתנהלותו במהלך תקופת המבחן, עד לבקשת ההפקעה (כ- 11 חודשים), הבקשה של הסנגור לשקול את שילובו של המשיב במסגרת של"צ, איננה ריאלית, ויש לקבל, בעניין זה, את עמדתה של קצינת המבחן, כפי שבאה לידי ביטוי בדיון שבפנינו.

מב. אין צריך לומר שבעבירות המבטאות אלימות, כפי שזו באה לידי ביטוי במעשיהם של המשיב והנאשם מס' 1, חייבת הענישה להיות מחמירה ומרתיעה, כדי להעביר מסר ברור שירותי, הן את מי שביצע את העבירה והן את הזולת, על מנת שיובהר שהמבצע מעשה אלימות דינו מאסר בפועל, שאורכו יותאם לנסיבות ולחומרתן (עיינו בע"פ 10538/09 **דוד מלקוניאן נגד מדינת ישראל** (מיום 22.7.10)).

מג. נציין, כי על הנאשם מס' 1 (סבח), שאף צו המבחן שלו הופקע, לפי החלטה מיום 25.12.14, הוטלו 10 חודשי מאסר בפועל. יצוין, שעונש זה בא בעניינו של נאשם מס' 1, **בנוסף**, לריצוי בפועל של ששת חודשי המאסר בעבודת שירות, שהופסקה בהתאם להחלטה מינהלית, ולכן היה על הנאשם מס' 1 לרצות את יתרת תקופת עבודת השירות במאסר מאחורי סורג ובריח.

מד. במקרה שבפנינו מחליטים אנו בזאת להורות על הפקעת צו המבחן שהטיל בית המשפט המחוזי על המשיב, בפסק דינו מיום 23.1.14. אנו מטילים על המשיב עונש של 10 חודשי מאסר בפועל, זאת, בנוסף לעונש שהטיל עליו בית המשפט המחוזי.

אנו מציינים שהמשיב היה תקופה של כחודשיים במעצר ולכן, את ימי מעצרו יש להפחית מן התקופה של עשרת חודשי המאסר בפועל.

מה. על המשיב להתייצב למאסרו בבית המעצר קישון, **ביום ראשון, 22.2.15, עד השעה 10:00 בבוקר**, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון.

על המשיב לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787336, 08-9787377.

ניתן היום, ט"ז שבט תשע"ה שבט התשע"ה, 05 פברואר 2015, במעמד הצדדים.

למזכירות:

יש להמציא העתק החלטתנו, הן לשירות המבחן למבוגרים והן לשב"ס.

שמואל ברלינר, שופט עמית

כמאל סעב, שופט

יגאל גריל, שופט בכיר
[אב"ד]